

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ
ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ТИББИЁТ АКАДЕМИЯСИ

МАТНАЗАРОВА Г. С., РАХМОНОВА Ё. Р.,
АВДУКАХАРОВА М. Ф., ФАЙЗИБОВ П. Н., НЕЪМАТОВА Н. Ў.

ПЕДАГОГИК МАХОРАТ

Тиббийг олий ўқув юртиларининг магистр ва бакалавр
ўқувчилари талабалари учун дарслик

ТОШКЕНТ - 2018

UDK: 811.13

Bbk: 8614-8-(R36)

ISBN: 978-9943-4658-8-6

Матназарова Г. С., Рахмонова Ё. Р., Комилова М. О., Абдукахарова М. Ф.,
Файзибоев П. Н., Незматова Н. Ў. Педагогик маҳорат (Тиббиёт Олий юр-
ларнинг магистр ва бакалавр йўналиши талабалари учун дарслик)

Макур дарслик **Ўзбекистон Республикаси Сogлиқни сақлаш вазирли-
ги** муҳомаасидан ўтган ва «Тиббиёт Олий ўқув юрларининг магистр ва
бакалавр» йўналиши учун «**Педагогик маҳорат**» фанидан дарслик сифатида
тавсия этилган. Т. 2018. 160 б.

Дарслик биринчи чакриқ **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг**
Х-сессиясида қабул қилинган «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва «Қадрлар
тайёрлаш миллий дастури» тамойилларидан ҳамда жаҳон педагогика фани
тажрибаси ва Шарқ мутафаккирларининг таълим-тарбия тўғрисидаги фи-
крларидан келиб чиқиб яратилган.

Масъул муҳаррир

С.М. Сайфуллаев - журналист, фалсафий фанлар катта ўқитувчиси

Тақризчилар:

Б.Г. Зиёмухаммедов - Олий ва ўрта махсус касб-хуналар таълимини
ривожлантириш Марказининг етакчи илмий ходими,
филология фанлари доктори, профессор

Б. М. Умаров - Жаҳон тиллари университети психология
фанлари доктори, профессор

Педагогик маҳорат («Тиббиёт Олий ўқув юрларининг магистр ва бака-
лавр» йўналиши талабалари учун «**Педагогик маҳорат**» дарслик)

Матназарова Г. С., Рахмонова Ё. Р., Комилова М. О., Абдукахарова М. Ф.,
Файзибоев П. Н., Незматова Н. Ў.

Мен Абдулла Аслонийнинг “Тарбия биз учун ё ҳаёт ё ма-
мот, ё нажот - ё ҳалоқат, ё саодат - ё фалокат масаласидир”
деган фикрини кўп муноҳада қиламан.

Буюк маърифатпарварнинг бу сўзлари асримиз бошида мил-
латимиз учун қанчалар муҳим ва долзарб бўлган бўлса, ҳозирги
қунда биз учун ҳам шунчалик, балки ундан ҳам кўра муҳим ва
долзарбдир.

Чунки **таълим-тарбия** — онг маҳсули, лекин айни вақтда
онг даражаси ва унинг ривожини ҳам белгилайдиган омилдир.
Бинобарин, **таълим-тарбия** тизимини ўзгартирмасдан
туриб онгни ўзгартириб бўлмайди. Онгни, тафаккурни ўзгар-
тирмасдан туриб эса биз кўзлаган олий мақсад - озоод ва обод
жамиятни барпо этиб бўлмайди.

Ислом Каримов

КИРИШ

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикаси
Сogлиқни сақлаш тизимини ислох қилиш Давлат дастури тўғри-
сида»ги 1998 йил 10 ноябрь ПФ-2107-сонли Фармониға мувофиқ
Педагогик маҳорат - Тиббиёт Олий ўқув юрларининг магистр ва
бакалавр йўналиши талабалари учун тайёрланган дарслик.

Республикадаги барча ихтисосликлардан 86 йўналиш учун
касбий педагог бакалаврлар ва педагог магистрларни тайёрлаш
амалға оширилмоқда, бу йўналишларда тайёрланаётган педагог
бакалаврлар асосан академик лицейлар ва касб-хуналар коллежла-
ри учун мўлжалланган бўлса, шунча сондаги педагог магистрлар
мос равишда олий ўқув юрлари учун педагог ўқитувчилар қилиб
тайёрланмоқда.

Қадрлар тайёрлаш миллий дастурининг мақсади - таълим
соҳасини тубдан ислох қилиш, уни ўтмишдан қолган мафкуравий
қарашлар ва сарқитлардан тўла ҳалос этиш, ривожланган демокра-
тик давлатлар даражасида, юксак маънавий ва ахлоқий талабларға
жавоб берувчи юқори малакали кадрлар тайёрлаш Миллий тизи-

Адабиётлар

1. Шавкат Мирзиёев. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этишимиз. Т.: Ўзбекистон, 2016
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Харақатлар стратегияси" тўғрисидаги Фармони (Халқ Сўзи 2017 йил, 8 феврал).
3. Ш.Мирзиёев. буюк келажакимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга қурашимиз. Т.: Ўзбекистон, 2017.
4. Ш.Мирзиёев. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. Т.: Ўзбекистон, 2017.
5. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси – Т.: Ўзбекистон, 2014-46 бет.
6. Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида" ги қонуни. Т.: "Шарқ" 2001. Олий таълим меъёрий ҳужжатлари. 3-18 бетлар.
7. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Т.: "Шарқ" 2001. Олий таълим меъёрий ҳужжатлари. 18-52 бет.
8. Ислон Каримов. Баркамол авлод орзуси. Т.: "Шарқ" 1999 й.
9. Ибрагимов Х., Абдуллаева Ш. Педагогика назарияси. Т.: 2008 й.
10. Ҳошимов К., Нишонава С. педагогика тарихи Т. 2005 й.
11. Мавлонова Р. Тураева О., Холикбердиев К. Педагогика, дарслик. Т. 2001 й.
12. Тожибоева Д. Юлдашев А. Махсус фанларни ўқитиш методикаси (дарслик) лотин Т.: 2009 й.
13. Омонов Х.Г., Ҳужаев Н.Х. Педагогик технология ва педагогик маҳорат. Т.: 2009 йил
14. Турсунов И., Нишоналиев У. "Педагогика курси" Т.: "Ўқитувчи", 1997. 232 бет. 26-34 бетлар.
15. Ҳошимов К., Нишоналиев У. "Психология" (Ёш даврлари психология) Т. "Ўқитувчи" 1994 й. 224 бет.

16. Теллашев Х.Х. "Ўрта асрларда Ўрта Осиёда ва Шарқда комусий олимларнинг умумпедагогик ва дидактик ғоялари" Т. "Шарқ", 1997 й.

17. Кюрин М.В. педагогическая технология в учебном процессе. – М.: "Знание", 1989. С. 75.

18. Саидрахматов С., Очилов А. Янги педагогик технология моҳияти ва замонавий лойиҳаси. – Т.: 1999. 7-8 бетлар.

29. Фарберман Б.Л. Илгор педагогик технологиялар. – Т.: 1999. 4-бет.

Интернет сайтлари

www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси ҳукумат портали.

www.lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси.

www.ziyounet.uz

www.tdpu.uz

www.pedagog.uz

МУНДАРИЖА

КИРИШ.....	3
КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ МИЛЛИЙ МОДЕЛИ.....	6
Педагогиканинг махус тушунчалари.....	16
Педагогика илмининг тадқиқот объекти, предмети ва мақсади.....	23
Педагогика фани ва амалиётининг методологик асослари.....	25
Диалектика қонунлари педагогика учун методологик асос.....	27
Дидактика, унинг тамойиллари ва қонун-қоидалари.....	30
ПЕДАГОГИК АМАЛИЁТ	
1. Педагогик амалиёт йўналтирилган объект ва узлуксиз таълим-тарбия якунида талабалар эришиши зарур бўлган ижтимоий сифатлар.....	50
2. Ўқитувчи ва педагогларга зарур бўлган билимлар мажмуи.....	62
3. Замонавий дарс ва дарсга керак бўладиган меъёрий хужжатлар.....	71
4. Дарсдаги техник воситалар ва ахборот технологиялари.....	78
5. Дарс ўтишининг усул ҳамда услублари ва педагогик технология.....	80
Дарс турлари ва типлари.....	97
Педагогик маҳорат ўқитиш мақсади ва вазифалари.....	101
Ўқитувчи шахсининг хусусиятлари.....	109
ТАЯНЧ ТУШУНЧАЛАР.....	
ТАЯНЧ ТУШУНЧАЛАР.....	131
ТЕКШИРИШ ВА ЎЗ-ЎЗИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ УЧУН САВОЛЛАР.....	137